

SJÉ TRÉBÉ SZĂ STYIJÉNY DĂ LUKRU HATOSĂGULUJ, KĂRÉ PĂNTRU ĂJE-J, KIT PĂ TOC OFORMĂ SZĂ LYÉ KIZILĂSZKĂ

Hatosăgu, kăr e p ntru aje-j, kit p  tocoform  sz  ly kizil szk  d- je lukr , kit sz  ly  v d  k rc lye,  n k r  aminyi sjer , kit sz  ly  vizsgil szk  panaszurilye,  n k r   je g ngyesty  k , nu ly  kizilesty  oform , k  p   lc .

Hatosăgu ** s f sj  lukru p ntru gyiréptu aminyilor, k r  or p c t diszkrimin cij , s  p ntr- szt  ly- zsunsz p  j j sj v  rou.**

Lyezsj  p ntru d- je, kit ku toc oform  sz sz -mb nuj szk , nu l sz  sz  p c  sj v  ro aminyi, k r -sz p ntru sj v  p z c. Paty  f  p z c p ntru, d k  sjinyiv  muj r -j, l   lt  vig  sz  c ny ,  lfel  pely   r , vr szt  ji-j  lt , o lyimb  lu m mi ji-j  lt , o sj v  b j, o bityisug  r . Paty  f  p z c m milye, o k r -sz ink  grasj , o t tyilye, o  k r  j însurat/ mm rit t  sjinyiv  o nu, o d k  p   lt pl sj  d kit  lc , l  sj  fel család sz  c ny  sjinyiv , g zdz k -j, o sz r k,  n sj   nkregy , sj  gîngyestyé d  politik ,  r  lukru o n- r , d k   r , sj  fel lukru  r , kit d  lung ave lukru, l  sj  fel szervezeturj sz  c ny , s  m j paty  f  s   ltsj v , p ntru sj  on om paty  f  p z t.

D k  tu  s  sz mc, k  **p ntru sj v  s  tu ty  c j l  aminy p z c, s  p ntr- szt   j kirilit  ntr-on lok rou**, p ntru sj  nu oform  sz-or b nujit ku tyiny , k  ku  lc , kat -l szusz p  hatosăguszt .

Hatosăguszt , p  k r   n lyimb  d  ungur m j szkurt  s -l ty m : EBH, p ntru aje-j, kit p  tocoform  sz  ly  kizil szk , num   tunsj paty  sz  f k  sj v   ntr- fel lok, **d k  ink  n-o trikut kum  j styut on  n, s  m j mult d  trij  j d  z ly  d  dob je, k nd j-or sjirtijit lyezsj  lu sjinyiv .**

TIPUSURILYE DISZKRIM CIOULUJ

Ku vorb  **direkt diszkrimin cio** putyény tyim   je, k nd p  sjinyiv  o p  máj mulc nsj aminy d- je ly  kizilesty   lmintrilye, k   n sj v  sz  c ny  l  aminy, k r  p ntru sj v -sz p z c.

Diszkrimin ciu  tunsj nu sz  c ny  d  direkt, k nd  dusj   fel int zke dsurj,  n k r   s  sz  vegy , k k nd nu j- r sjirtiji lu nyime gyir pturilye, kit oform  sz  fij  kizilic, d  p  aminy, k r -sz p ntru sj v  p z c, tot ly- dusj   ntr-on lok máj ro, d kit p   lc.

 fel direkt diszkrimin cio f sj  s- tunsj, k nd hungyiv  szkrijé  f r , k  jesty  on lok d  lukru, d  num   l  paty   kulo sz  lukr , k r  o lukr t m  hungyiv  zesj   j d  z ly  un , s  ku  szt  toc, k r  or mérsz sz  nasty  s  d- je nu f r d  szinet  r  zesj   j d  z ly  p-on lok, nu paty  sz  m rg   kulo ( s  c g nsjilye d  25 s  35 d   j d  z ly   sz  ntyisj  d n lukruszt ).

S  **z kl t l ** sz  c ny   isj, d   szt  m j lungă dobă-j, s  paty  sz- szuny  o d  szex o d   lt.  tunsj szf tij ny d  z kl t l , k nd ku aminy,- k r  p ntru sj v  sz  c ny  d  p z c –  s  szf tijesty , o  s  f sj  sj v , d  ku  szt  nu ly  b g  sz m  uminyilye s  ly  sjirtijestyé, o d k  sjinyiv   s  sz mc , k-o kirilit  ntr- fel lok, d  ji-jfrik  d  sjinyiv , k r -l b nt lesty s   j f sj  , frik  o rus ny .

În fãcã dã gyirépt sztã kãré, pã sjinyivã pãnr-aje, **îl punyã îndãrãt**, kã szã cînyã lá aminy, kãré-sz pãzic pãntru sjévã, sî dãkã jël n-ãré dã gînd szã fijé pã ált lok dãkit hëjelãnc äsz, nyime n-ãré gyirépt, szã-l pujé ákulo. În Ungureme mãy binyé pã kupij dã cîgãny lyé punyã unã dãpãrtýé dã kãré nu-sz cîgãny, sî ásã lyé-nvãcã.

Trébã szã plãtyãszkã aminyi, kãré sjirtijestyé gyiréptu lu aminy, kit ku toc oformã szã szã-mbãnujãszkã, sî pãnr-asztã sjinyivã kirilestyé mãy înr rou lok.

SJINYÉ PATYÉ SZã SZã-NTARKã Lã HATOSãG SÎ Pã SJINYÉ PATYÉ SZã PANASZULãSZKã-NLONTRU?

Dãkã pã sjinyivã înr gyiréptusztã l-or sjirtijit (o jël, o kãré înr loku luj patyé kãlkã szusz), patyé fi on om o ákãr szã patyé szã szã cîjé lã vãl-on szervezet, áré gyirépt szã márgã lã hatosãg sî patyé szã sjejë, kit szã-j vãdã înr sjé l-or sjirtijit.

Sjinyé patyé szã sjejë ászttã:

- szervezeturilye, kãré lã áloму szã cînyé,
- szervezeturilye, kãré kã hatosãg lukrã,
- Kãtãnyije Unguremi sî szervurilye, kãré rîndu cînyé szusz înr cãrásztã,
- lokurilye toc, kãré pãntru aminy dã cãr ászttã szusz, iskulyilye, sî lokurilye kãré pãntru kãré n-ãré bãny, kãré, pãntru kupij, pãntru szãnãtãtye nasztrã sî kãré pãntru kit voje nasztrã lukrã,
- biztositãvilye sî kãré pãntru nyugdijé aminyilor lukrã,
- pãrturilye sî toc, kãré dîn bãnyi lu cãri szã cînyé szusz.

Hatosãgusztã, s-ãtunsj patyé kãlkã szusz, înr fãcã dã

- áloму dã ungur,
- ênkormãnyzaturilye dã lok, sî dã ênkormãnyzaturj, kãré pãntru aminy, kãré-sz pucîny înr cãrã lukrã,

- szervezeturililye, kãré lukrã, kã hatosãgurilye sî
- Kãtãnyije Unguremi sî dã szervurilye, kãré rîndu cînyé szusz înr cãrásztã,

dãkã ásã je dã vestýé, kã sjirtijestyé gyiréptu aminyilor, kit ku toc oformã szã szã-mbãnujãszkã.

Hatosãgusztã áré gyirépt szã kãlsjé szusz s-ãtunsj, dãkã lã on om nu bãgã szãmã gyiréptu, kit ku toc oformã szã szã-mbãnujãszkã. Patyé szã vizsgilãszkã hatosãgusztã

- înr lukru pãntru sjé je, o nu je szusz pã sjinyivã
- dãkã áloму bãny îj dã lu sjinyivã, kum sî sjinyé-s patyé kãpãtã d-înr-ãszttã.
- intézményurilye, hungyã d-ãje umblã aminyi, kit szã kumpiré, o szã fijé mãy styuc, szã ájvé mãy bunã vojé.
- sî dãkã sjinyivã pã sjévã-s sjeré ajánlat, o jël punyã áfel pã sjévã sî fãsjé tîrg ku sjinyivã.

Hatosãgu nu patyé înr tot lok uvig szã kãlsjé szusz. N-ãré gyirépt nyimik szã fãkã, kînd înr-on csalãd nyãmu, o înr biszerikã popilye înr unãpãlt, o aminyi înr-on szervezet înr unãpãlt nu bãgã szãmã gyiréptu, sî nu szã-mbãnujestyé ku unãpãlt oformã.

Trébé szá styijény, kă hatóságusztá nu patyé szá vizsgilászka sjé, kum o szkrisz elé s-o rindilit elé Kásză cări, Elnéku lu cări, biroságu lu cări, elnéku hivataluluj, karé pžestyé binyé sí pă áje tyiltijestyé lume bányi, pă sjé-j szlobod, biztosu, karé päntru gyirépturj dă fund lukrä; biroságurilye, igyészsegurilye.

SJÉ TRÉBÉ SZĂ STYÉ ÎN SJIRĂLĂ?

Dăkă sjinyivă lá hatóságusztă szá-ntarsjé, trébé **sză gye înlontru o szkrijitură**, î n karé szkrijé zsjosz, sjé, kum o păcît, sí **päntru sjé gîngyestyé** jél, kă sjigogyi, sj-o păcît d-áje-j, **kă nu j-or băgăt számă gyiréptu, sjé-j umblă lu toc, kit szá szîmcé k-oformă szá-mbănujestyé ku jél.**

Î n szkrijiturăszttă trébé **sză fijé numilye, cimú omuluj, o î n numilye lu sjinyé-j sjeré szá szá kizdilászka vizsgilălă, sí trébé szá fijé szkrisz zsjosz sjé, hungyé, kum sí kînd o foszt, kînd ászttă o păcît, sí trébé szá szkrijé zsjosz numilye sí adaturilye aminyilor, karé l-or sjirtijit î n gyirépt.**

KUM, ÎN SJÉ FEL RÎND TRESJÉ VIZSGILĂLĂ?

Dăkă **hatóságú** zîsjé, kă lá jél szá cînyé lukrusztă sí áré gyirépt lá vizsgilălă, átunsj **máj înti trébé szá vądă tyiszt, sjinyé, sjé o păcît**, sí lyé tyámă-nlontru pă aminyi pă tárgyalălă karé-sz sjirtijit-c î n gyirépt, sí pă om/aminyi, karé l-o/ly-or sjirtijit.

Hatóságú adaturilye lu toc, sí lu aminy, karé or văzut, sjinyé, sjé o păcît, nu lyé dă lu nyime áfără, lyé pžestyé, dá máj binyé átunsj, kînd szá lukré n-or lat szusz pă sjinyivă, sí karé mágă ákulo lukrä, or lat dă vestyé, kă ku ászttă gyiréptu aminyilor, kit ku toc oformă szá szá-mbănujászka, n-or băgăt számă.

Pă tárgyalălă sjinyigogyi patyé szá márgă, äj dăstyisză usă, dá dăkă hatóságú ásă gîngyestyé, p-o dobă, o pă tată dobă patyé szá mîjé d-ákulo pă toc, karé d-áje or mérsz ákulo, szá vądă sj-or păcît. (Ásă fásjé, dăkă ásă gîngyestyé, kă ku ászttă máj binyé ly-ázsută lu kupij, karé inkă nusz dă optăszprăzesj äj să zilyé.)

SJÉ FEL SZABĂLYURJ ĂRÉ BIZONYITĂLĂ

Karé vizsgilălă sjeré, trébé szá styijé, dă sjé gîngyestyé, kă j-or sjirtijit gyiréptu

Karé vizsgilălă sjeré, nu trébé szá bizonyítászkă, dăsztul äj, dăkă ásă gîngyestyé, kă o kirilit î n lok rou, sí ásă gîngyestyé, kă ászttă d-áje o păcît, kă n-or băgăt számă, kă jél päntru sjévă szá cînyé lá aminy pžîc, sí d-áje, kă ászttă n-or băgăt számă, o kirilit î ntr-áfel lok.

Dăkă päntru máj mulcînsj dă zsjosz sjinyivă szkrijitură sí sjeré vizsgilălă, sí dăkă inkă d-áje î n lok rou n-or kirilit, átunsj, äje trébé szá szkrijé zsjosz, kă n-or kirilit î n báj, dá zăpsălă bájuluj äprapé-jră.

SJINYÉ SJÉ TRÉBÉ SZÁ BIZONYÍTÁSZKÁ

Dáká káré szkrijiturá o dát zszosz, sí hatoságu ásztá apukát-o, sí ásá vegyé, ká gyiriptátyé áré, átunsj pã aminyi, káré n-or bágát számá gyiréptu, trébé szá lyé tyemé szá ly-áhudã sí pã jėj. Numá átunsj nu trébé szá stye ñnentyé lu hatoság, dákã

- patyé bizonyiti, kit sjé ñn szkrijiturãsjeré, nu patyé szá fi gyirépt
- dákã gyiréptu aminyilor, kit ku toc oformã szá szá-mbãnujãszkã or bágát számá, sí patyé áráta, sí nu d-ãje o kirilit sjinyivã ñn báj, kã szá cinyé ál aminy pãzic.
- ñn lokusztã n-o trãbujit szá bãzsjé számá gyiréptu, kit ku toc oformã szá szá-mbãnujãszkã (lyezsje dã ñn arékityé lokurj p-ãsztã gyirépt, dákã áfel lukru fésjé, o ásá szá partã sjinyivã, dã trébé szá bãzsjé számá, sjinyé-j pãzít, sí d-ãje szá-mbãnujestyé ku jél álmintrilye.

SJÉ PATYÉ SZÁ FÁKÁ HATOSÁGU ÑNTR-ÁFEL LOK?

Dákã dãpã vizsgilãlá szá vegyé, kã sjinyivã, **ãnume o sjirtijit gyiréptu, kit ku toc oformã szá szá-mbãnujãszkã**, átunsj hatoságu

- patyé rindili szá nu fijé ásztã ásá mãy mult,
- patyé szá tiltijãszkã, kit mãy odãtã áfel szá fijé,
- patyé sz-ãdukã lu toc pã styut, sjé fel hatãrozat adusz hatosãgusztã,
- patyé bintiti ku bány dã lá 50 dã ezeré pñ lá 6 mijijamé,
- patyé szá zikã, kã plãtã dã vizsgilãlá álã trébé szá plãtyãszkã, káré o sjirtijit gyiréptu lu sjinyivã.

Hatoságu nu patyé szá zikã, szá-j plãtyãszkã bány pãntu pãgubã lu omuluje, káré o kirilit ñn báj, nu patyé rindili nisj áje, kit sjigogyi szá stye ñnnãpoj, ásã, kum o foszt. (Nu patyé szá-j zikã omuluj, káré pã sjinyivã dñn lukru o mãnãt, szá-l je ñnnãpoj ñn lok, hungyé o lukrát.)

Hatoságu p-ãje-j, kit aminyistye. káré sztã ñn fãcã-n fãcã szá **szã patã igyizi**. Dákã ásã szá vegyé, kã gãtã-sz p-ãsztã, átunsj fãsjé on hotãrozat, ñn káré ásztã hatosãgu je dã styut. Egyessugu ásã patyé szá fãkã, kum fãsjé hotãrozatu, kñnd ãnume o pãcít sjirtijãlá gyiréptuluj.

Pãntu vizsgilãlãszttã nu trébé nyime szá plãtyãszkã.

SJÉ FEL GYIRÉPTURJ ÁRÉ SZERVEZETURILYE, KÁRÉ NU SZÁ CINYÉ LÁ RATã

Ñn vizsgilãlá pãntu gyiréptu, kit ku toc oformã szá szá-mbãnujãszkã, szervezeturilyestye **patyé kãlkã szusz ñn numilye lu ált/ãlc. Áré gyirépt sí lá gyirépturj aminyilor, ñn numilye lu sjinyé kãlkã szusz**: patyé mãnã kãrc, patyé umãrá kãrc, patyé szá szfãtijãszkã dã lukru, ku sjé-sz bizic.)

Szervezeturilye, káré nu szá cinyé lá Ratã, kñnd nu bãgã számã gyiréptu o sjinyivã-j áprapé lá báj, pãntu kã nu-j bãgã számã gyiréptu, kit ku toc oformã szá-szã-mbãnujãszkã (aminyi, káré ñn ált ñnkregyé, kã álcì, o áré sjévã báj, o pã ált plãsjé, o lá áltã vigã szá cinyé), **patyé szá szejé ñn loku lor vizsgilãlá**.

Szervezeturiyestyé patyé szá márgă sí lá biroság, **dákă ásă je dă vestyé, kă gyirépturiye lu sjinyivá-sz sjirtijic, o sí pãntu lok dă lukru sí patyé szá márgă lá biroság (kă în numilye lu toc sí pãntu toc fásjé).**

DÁKĂ SJINYIVÁ N-ÁRÉ DĂ GÎND SZ-ÁPUKĂ HOTÁROZATU HATOSÁGULUJ, SJÉ PATYÉ SZĂ FÁKĂ

Nu putyény szá dăgyény înlontru lá hatoság máj **o szkrijitură, dákă n-ávény dă gînd sz-ápukány, kum o dintijit EBH,** dá putyény sjeré, kit szá-l vizgiláskă szusz hotározatusztá biroságu în Budapest, karé lukrurilye lu toc új gyirezsjé. Áisj numá átunsj nu trébé szá pãtyászkă álá, karé vizgilálá sjeré, dákă dă ásztá-j mintijit szusz.

KUM SZĂ PATYÉ ÁZSUNZSJÉ HATOSÁGUSZTĂ

Cimu-l dă kártyijé

1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B
Telefonu-j: +36 1 795-2975
Imélu-j: ebh@egyenlobanasmod.hu
www.egyenlobanasmod.hu

Dákă áj dă gînd, sí tu poc szá tyé dusj lá aminyistye, karé áisj lukră. Áisj www.egyenlobanasmod.hu poc umără, kum sí hungyé lyé poc áflá pã jéj.

TÁMOP-5.5.5/08/1

„A diszkrimináció elleni küzdelem – a társadalmi szemléletformálás és hatósági munka erősítése”

Egyenlő Bánásmód Hatóság
1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B
www.egyenlobanasmod.hu

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.